

În cadrul activităților de formare continuă a personalului didactic, Casa Corpului Didactic Alba organizează:

SIMPOZIONUL „Educație pentru dezvoltare durabilă a României - în context european”

Ediția a XII-a, an școlar 2020-2021

INSTITUTII PARTENERE

Inspectoratul Școlar Județean Alba, inspectorate școlare din țară și unități de învățământ.

SCOPUL:

I. *Stimularea și valorificarea interesului elevilor și cadrelor didactice pentru Dezvoltarea Durabilă a României prin activități de implementare a instrucției și educației vizând acest deziderat.*

II. *Realizarea unei publicații on-line „Educația pentru dezvoltare durabilă a României” cu ISSN 2501-3300 și ISSN-L 2069 296X pe site-ul Casei Corpului Didactic Alba: <http://www.ccdab.ro/Site%20vechi/ccdab/Editura/editura.html>, care va cuprinde materiale referitoare la preocupările cadrelor didactice, ale elevilor și ale tuturor celor interesați, în domeniul dezvoltării durabile și educației pentru dezvoltare durabilă a României.*

ARGUMENT

Simpozionul are la bază următoarele repere:

➤ **idealuri educaționale**

1. O preocupare majoră, la nivel european, este de a regândi învățământul în sensul dezvoltării durabile a societății. În 2005, la Vilnius, miniștrii responsabili cu educația și cu mediul, din țările UNECE (United Nations Economic Commission for Europe), printre care și România, au adoptat, într-o întâlnire la nivel înalt, Strategia UNECE pentru Educația pentru Dezvoltare Durabilă. La întâlnire a fost lansat și Deceniul Națiunilor Unite de Educație pentru Dezvoltare Durabilă. „Educația pentru dezvoltare durabilă extinde și îmbunătățește capacitatea indivizilor, grupurilor, comunităților, organizațiilor și țărilor de a gândi și de a acționa în favoarea dezvoltării durabile. Ea poate genera o schimbare în mentalitățile oamenilor, potențând capacitatea acestora de a crea o lume mai sigură, mai sănătoasă și mult mai prosperă, îmbunătățind astfel calitatea vieții. Educația pentru o dezvoltare durabilă oferă o abordare critică, un grad sporit de conștientizare și puterea de a explora și dezvolta noi concepte, viziuni, metode și instrumente”. (*Strategia UNECE pentru Educația pentru Dezvoltare Durabilă adoptată la Întâlnirea la nivel înalt a miniștrilor mediului și educației de la Vilnius, Lituania, ONU, 2005*)

2. Idealul educațional al școlii românești este de a asigura „dezvoltarea liberă, integrală și armonioasă a individualității umane, în formarea personalității autonome și în asumarea unui sistem de valori care sunt necesare pentru împlinirea și dezvoltarea personală, pentru dezvoltarea spiritului antreprenorial, pentru participarea cetățenească activă în societate, pentru incluziune socială și pentru angajare pe piața muncii”. (Art.2, alin.3, Legea nr. 1/2011 a Educației Naționale)

3. Misiunea fundamentală a instrucției și educației în România este de a crea, forma o societate prosperă, constituită din indivizi vrednici, utili lor, familiei lor și societății, educația reprezentând cea mai eficientă modalitate de a schimba lumea în bine și de a facilita progresul.

➤ **materiale informative**

Abordările Ministerului Educației și Cercetării, reflectate în capitolul **Educație pentru dezvoltare durabilă** ce cuprinde:

I. Documente strategice

[Strategia UNECE \(RO\)](#)

[Strategia UNECE \(EN\)](#)

[Declarația comună a miniștrilor mediului și educației Batumi 2016](#)

[Agenda 2030](#)

II. Resurse

[Criterii de calitate pentru școli responsabile](#)

[Ghid viață responsabilă](#)

[Global how? \(Facilitarea educației globale\)](#)

III. Educație pentru Obiectivele de Dezvoltare Durabilă

[Manual UNESCO - Educație pentru Dezvoltare Durabilă](#)

Planuri de lecții pentru obiectivele de dezvoltare durabilă (în curs de publicare)

IV. Parteneri

[Asociația Reper21](#)

V. Materiale informative:

 [Strategia UNECE pentru EDD versiunea în lb. română.pdf](#)

 [Strategia UNECE pentru EDD versiunea în lb. engleză.pdf](#)

 [Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă. Orizonturi 2013-2020-2030.pdf](#)

 [Declarația comună a miniștrilor mediului și educației Batumi 2016.pdf](#)

 [Agenda 2030 SDG.PDF](#)

 [Global how - Facilitarea educației globale.pdf](#)

 [manual UNESCO - Educație pentru Obiectivele de Dezvoltare Durabilă.pdf](#)

 [Criterii de calitate ale școlilor dezvoltării durabile.pdf](#)

 [Ghid-viață-responsabilă.pdf](#)

ASPIRAȚIE ȘI VIZIUNE

Ca ecou al preocupărilor din climatul educațional actual, **Simpozionul „Educație pentru dezvoltare durabilă a României - în context european”** își propune:

- să faciliteze schimburile de idei și interacțiunea între diferiții factori interesați de domeniul educației pentru dezvoltarea durabilă a României și pentru prosperitatea cetățenilor ei;
- să faciliteze înțelegerea și conștientizarea publică privind impactul educației pentru dezvoltarea durabilă a societății asupra vieții noastre de zi cu zi și să faciliteze înțelegerea modului în care acest tip de educație poate contribui la dezvoltarea unei societăți echitabile, sănătoase și tolerante;
- să valorifice și să promoveze potențialul creativ și inovator al cadrelor didactice și al elevilor, prin exemplele de bună practică utile dezvoltării durabile a României;
- să ofere cadrelor didactice noi posibilități de a încorpora conceptele dezvoltării durabile în procesul didactic;
- să sporească atractivitatea profesiei de cadru didactic prin diminuarea sentimentului inutilității muncii didactice pentru societatea din care fac parte elevii;
- să identifice, să promoveze și să conserve specificul cultural și spiritual autohton, punându-l în valoare ca resursă a dezvoltării și prosperității și afirmându-l, identitar, în spațiul european;
- să readucă dascălul în centrul vieții comunitare, ca exponent al unui sistem de valori funcțional și durabil;
- să inițieze, să implementeze și să asigure programe educaționale vizând dezvoltarea durabilă a României;
- să aducă în centrul atenției cadrelor didactice, elevilor și societății implicațiile sociale ale neglijării educației pentru dezvoltare durabilă.

CONEXIUNE ȘI FUNDAMENTARE

Simpozionul „Educație pentru dezvoltare durabilă a României - în context european” se dorește să fie rezultatul unei cercetări atente și a unui demers de documentare, ale cărui origini și

puncte de plecare sunt regăsite în materialele simpoziunilor din anii anteriori, publicate pe site-ul Casei Corpului Didactic Alba.

De asemenea, simpozionul își construiește semnificația pe baza câtorva întrebări și răspunsuri de interes colectiv, care oferă o necesară bază de discuție în ceea ce privește subiectul dezvoltării durabile a țării noastre. **(Anexa 1)**

OBIECTIV GENERAL:

- ❖ **Îmbunătățirea calității și performanței învățământului, evaluate prin dezvoltarea socio-economică a țării.**

OBIECTIVE SPECIFICE:

- ❖ Formarea de competențe necesare dezvoltării durabile a României;
- ❖ Creșterea calității și performanței procesului instructiv-educativ prin îmbunătățirea nivelului de cunoaștere a aspectelor de dezvoltare socio-economică a țării și în lume, prin explorări pe Internet și documentare științifică;
- ❖ Stimularea cercetării științifice în școli prin stimularea creativității elevilor și a cadrelor didactice prin realizarea de eseuri, lucrări științifice etc. pe teme de dezvoltare durabilă a țării;
- ❖ Stimularea inovației, creației în domeniul științelor exacte și ingineresti printre elevi și cadre didactice.
- ❖ Descoperirea, încurajarea și mediatizarea de idei, preocupări și activități care să contribuie la dezvoltarea socio-economică a țării;
- ❖ Stimularea interesului elevilor și al cadrelor didactice față de realizările actuale în domeniul socio-economic românesc pentru o dezvoltare durabilă a țării;
- ❖ Conștientizarea părinților și a comunității de calitatea muncii desfășurate de elevi și de cadrele didactice.

GRUP TINTĂ

Simpozionul se adresează tuturor cadrelor didactice, elevilor și tuturor celor interesați de problematica dezvoltării durabile a României.

TEMATICĂ

1. Mediul în viața omului. Abordări cetățenești europene și românești.
2. Educația pentru dezvoltare durabilă a României și profesia didactică.
3. Cunoașterea elevilor, etapă premergătoare necesară în procesul de educație pentru dezvoltare durabilă. Identificarea capacităților și a posibilităților profesionale ale elevilor de a contribui la dezvoltarea durabilă a locurilor natale.
4. Performanțe educaționale din punct de vedere al Educației pentru dezvoltare durabilă a României.
Calitate – performanță – utilitate – valoare în UE și în România.
Competențe necesare versus competențe inutile dezvoltării socio-economice/prosperității țării.
5. Strategia personală și profesională a cadrului didactic, în contextul activității didactice de specialitate, în funcție de criteriile de calitate și performanțe educaționale ce reies din Strategia UNECE pentru Educația pentru Dezvoltare Durabilă.
6. Educația pentru dezvoltare durabilă a societății românești și gestionarea timpului școlar.
7. Educația pentru dezvoltare durabilă a locurilor natale ca motivație a învățării.
8. Strategii didactice utile și eficiente în sprijinul dezvoltării durabile a României. Strategii didactice de evaluare în sprijinul dezvoltării durabile a României. Elemente de deontologie a evaluării educaționale în context european și românesc. Evaluarea elevilor în contextul dezvoltării durabile a societății românești.
9. Integrarea Educației pentru dezvoltare durabilă în contextul local. Cunoașterea comunității autohtone și a aspirațiilor pentru dezvoltare durabilă. Cunoașterea nevoilor comunității românești. Activități curriculare și extracurriculare în contextul local, utile dezvoltării durabile a societății românești.

10. Transformarea educației în resursă de bază a modernizării și dezvoltării durabile a României.

SECȚIUNI

I. Eseuri, comunicări.

II. Proiecte, parteneriate, schimburi de experiență - exemple de bună practică, de creativitate didactică.

Lucrările pot fi realizate și de echipe de elevi, dar coordonate de către un profesor; se încurajează prezentarea proiectelor practice și utilizate la clasă sau în comunitate pentru a favoriza dezvoltarea durabilă a comunităților autohtone.

EVALUAREA SIMPOZIONULUI

- numărul de participanți;
- calitatea lucrărilor primite;
- publicarea lucrărilor pe site-ul Casei Corpului Didactic Alba.

ECHIPA DE ORGANIZARE

Profesor Vasilca Doina Carmen, Director Casa Corpului Didactic Alba

Profesor Sandu Cornel Stelian, Inspector Școlar General IȘJ Alba

Profesor metodist Nandrea Maria

Profesor metodist Oros Ligia Elena

Profesor metodist Crișan Monica

Profesor metodist Jude Laurențiu, coordonator al simpozionului

Bibliotecar Onișoru Viorica

Economist Rîmba Sava

Secretar Ota Silvia

Informatician Popa Ioan

REGULAMENT DE PARTICIPARE

Art. 1. Alin. 1. La simpozion poate participa orice elev, cadru didactic și specialist în dezvoltare durabilă a țării care dorește ca preocupările lui, privind dezvoltarea durabilă a României, să fie cunoscute de publicul larg prin intermediul Editurii „Universul școlii” a CCD Alba.

Alin. 2. Autorul/autorii, prin trimiterea lucrării la adresa de e-mail: dezvoltare_durabila_romania@yahoo.com, solicită ca lucrarea să fie publicată on-line în publicația „Educația pentru dezvoltare durabilă a României” aflată pe site-ul: <http://www.ccdab.ro/Site%20vechi/ccdab/Editura/editura.html>

Alin. 3. La simpozion poate participa orice elev, cadru didactic și specialist în dezvoltare durabilă a țării care se înscrie cu lucrări în termenul stabilit și respectă regulamentul de organizare și desfășurare a simpozionului.

Art. 2. Lucrările vor fi acceptate dacă:

- se vor încadra în tematica dezvoltării durabile și educației pentru dezvoltare durabilă a României;

- sunt trimise, la adresa de e-mail: dezvoltare_durabila_romania@yahoo.com, începând din data de **01.03.2021** până în data de **31.03.2021**;

- respectă regulamentul de participare.

Art. 3. Lucrarea se trimite numai în format electronic, de tip Word, însoțită de **Fișa de înscriere** în format PDF la adresa de e-mail: dezvoltare_durabila_romania@yahoo.com, ca fișier atașat. Fișa de înscriere în format „pdf” (fișa de înscriere inițial pe suport de hârtie se va completa și semna apoi scana în format PDF) se va trimite la Casa Corpului Didactic Alba, pe adresa de e-mail: dezvoltare_durabila_romania@yahoo.com.

Trimiterea lucrării pe adresa de e-mail: dezvoltare_durabila_romania@yahoo.com exprimă acordul autorului/autorilor pentru dreptul CCD Alba de a publica materiale sau părți din material,

în revista Publicația „Educația pentru dezvoltare durabilă a României” aflată pe site-ul CCD Alba: <http://www.ccdab.ro/Site%20vechi/ccdab/Editura/simpozioane%20online.html>.

Autorii vor verifica dacă lucrarea și fișa de înscriere au ajuns la destinație prin e-mailul de „răspuns, confirmare” primit de la CCD Alba pe e-mailul personal al expeditorului.

Art. 4. Lucrările vor reliefa preocupările cadrelor didactice, elevilor etc. în domeniul dezvoltării durabile și educației pentru dezvoltare durabilă a României, sub formă de :

- eseuri, referate și comunicări;
- comunicări pe teme de proiecte, parteneriate, schimburi de experiență, exemple de bună practică, de creativitate didactică etc.;
- experimente și observații;
- afișe, postere, lucrări, prezentări PowerPoint, creații artistice cu teme de dezvoltare durabilă.

Art. 5. Fiecare lucrare va avea scris pe ea: **autorul, titlul și secțiunea** la care participă lucrarea. La autor: numele și prenumele autorului; profesia/funția; instituția unde lucrează/unitatea de învățământ; profesorul îndrumător al elevului (în cazul în care autorul este elev).

Art. 6. Redactarea lucrărilor. Lucrările trimise (cu excepția: lucrărilor de artă plastică, posterelor, afișelor, planșelor, caricaturilor, benzilor desenate, prezentărilor PowerPoint) vor fi tehnoredactate cu următoarele caracteristici:

- Format pagină A4;
- Margini: stânga – 2,5 cm; sus, jos și dreapta – 2 cm;
- Textul va fi tehnoredactat cu diacriticele limbii române (ă, î, â, ș, ț);
- Font Times New Roman, mărime font 12, spațiere la un rând;

Lucrarea integrală - maxim 3 pagini, Microsoft Word.

BIBLIOGRAFIA: se vor consemna 3-4 titluri la sfârșitul lucrării în următoarea ordine: nume, prenume autor, titlul lucrării, oraș, editura, anul publicării.

Lucrările primite se vor constitui într-o colecție cu ISSN 2069 – 296x.

Organizatorii așteaptă lucrări practice, originale, de creativitate, aplicabile în contextul local!

Art.7. Autorul, în momentul în care a trimis materialul pe adresa de e-mail dezvoltare_durabila_romania@yahoo.com, se obligă să fie de **acord cu publicarea materialului trimis pe pagina web a CCD Alba și să-și asume responsabilitatea celor scrise în materialul trimis spre publicare. Responsabilitatea celor scrise revine exclusiv autorului/autorilor, în ceea ce privește plagiatul sau orice altă formă de atingere a drepturilor de autor, editura „Universul Școlii” Alba nefiind implicată financiar în eventualele litigii. Copyright-ul va fi asigurat de către autor. Materialele primite nu se restituie autorilor.**

Art. 8. Organizatorii simpozionului își rezervă dreptul de a nu accepta lucrările care, după opinia lor, nu respectă tematica propusă și condițiile de tehnoredactare. Aceste lucrări nu vor fi publicate și nici nu li se vor acorda diplome autorilor. Nu se admit lucrările prezentate la ediția anterioară.

Art. 9. Participanții, cu lucrările acceptate de comisia de jurizare, vor primi on-line diplome de participare. Diplomele se vor găsi în format electronic pe site-ul CCD Alba.

Art. 10. Publicația „Educația pentru dezvoltare durabilă a României” va fi accesibilă pe site-ul CCD Alba, on-line în luna mai, 2021.

DATE DE CONTACT:

1. Casa Corpului Didactic Alba, Alba Iulia , Str. Gabriel Bethlen, nr. 7, Cod 510009
Tel. 0258/826147, e-mail: ccdab@yahoo.com
2. Profesor metodist Jude Laurențiu, tel. 0770/981 968, e-mail: jude_laurentiu@yahoo.com
e-mail simpozion: dezvoltare_durabila_romania@yahoo.com

Director CCD Alba,
prof. Vasilca Doina Carmen

ANEXA nr. 1

„Educația este cea mai puternică armă pe care o poți folosi pentru a schimba lumea”

(Nelson Mandela)

„Când rătăcești, rămâi în voia drumului, nu drumul în voia dumentale și atunci altă soluție nu este decât: Când rătăcești, pentru a-ți regăsi drumul, te întorci de unde ai plecat!”

(Calistrat Hogaș)

Ministerul Educației și Cercetării, <https://www.edu.ro/resurse-educationale>, în capitolul cu tema **Educație pentru dezvoltare durabilă**, aduce în atenție următoarele subiecte interes public și dezbateri:

1. Criterii de calitate ale școlilor dezvoltării durabile.
2. Engaging youth in Sustainable Development.
3. Tools for ESD Schools - Reflective Methods for School Partnerships on Education for Sustainable Development.
4. Declarația comună a miniștrilor educației și mediului pentru educație pentru dezvoltare durabilă, 10-12 octombrie 2007, Belgrad.
5. Strategia UNECE pentru Educație pentru Dezvoltare Durabilă adoptată la întâlnirea la nivel înalt a miniștrilor mediului și educației de la Vilnius, Lituania (versiunea în limba română, versiunea în limba engleză).

Pe axa timpului ce vine de la începuturile omenirii, trecând prin secolul al XXI-lea spre viitor, în fiecare punct al ei avem un „azi” și o societate „contemporană” a aceluia azi, în care oamenii își trăiesc prezentul respectiv. Pe axa timpului, momentul „contemporan” devine un reper relativ pentru a delimita un „azi trecut” de un „azi viitor”. Dar orice trecut și viitor are „contemporanul” său. Acest reper relativ al „contemporaneității” zilei de „azi” este decisiv pentru evoluția omenirii, prin consecințele acțiunilor „contemporanilor” de azi asupra destinului oferit „contemporanilor” de mâine.

Permanenta relativă societate contemporană (al oricărui moment istoric: Antichitate, Ev Mediu etc.) cunoaște pentru trăitorii ei o dorință „vitală de a crește”, de a se afirma drept competentă în a-și ocupa propriul loc în multimilenara existență a umanității, prin desprinderea de trecut (de multe ori în mod revoluționar) și de a-și construi propria identitate (de multe ori, imitând-o pe alta), devenind astfel creatori competenți de „o nouă identitate”. Acest „nou” contemporan relativ este „motorul” care caută să revoluționeze toate domeniile societății, de la domeniul cunoașterii științifico-tehnice până la domeniul spiritual. Fiecare generație este obligată să-și trăiască propriul prezent și să-și supună realizările aprecierilor celor de mâine, când ziua de mâine va deveni ziua de azi și noul, de azi – mâine, va fi vechi.

Este cert, dovedit prin însăși existența noastră, „contemporanii”, în oricare secol s-ar afla, pentru a-și crea propria identitate, nu au fost incompetenți și nu au pornit de la zero, ci au valorificat în mod competent moștenirile „contemporanilor de ieri”. La rândul lor „contemporanii de azi” doresc să lase moștenire „contemporanilor de mâine” realizările pe care le consideră importante pentru generațiilor viitoare, în speranța că acestea le vor fi utile. O analiză atentă a evoluției omenirii de-a lungul secolelor, nu ne lasă să nu remarcăm că există o anumită durabilitate, continuitate peste timp a realizărilor omenirii, care însă au îmbrăcat diferite „haine” pentru a da o nouă identitate „contemporanilor” respectivi. Cele care au fost specifice numai unui anumit secol, au fost efemere și au dispărut odată cu secolul respectiv, iar lumea le-a uitat.

La fel, în instrucție și educație remarcăm presiunea „contemporaneității de moment” prin dispariția unor elemente instructiv-educative și apariția unor noi, în paralel cu păstrarea altora de-a lungul secolelor. Dezvoltarea economică progresivă, secol după secol, este o dovadă că școala, în esența ei instructiv-educativă, a format absolvenți competenți, activi, receptivi față de nou și care, singuri sau în echipă au contribuit la progresul omenirii. Nu trebuie uitat că marile descoperiri, chei de boltă ale științelor exacte, au fost realizate în secolele trecute de oameni formați de către școlile de atunci; școli ce au format cercetători cu care omenirea și azi se mândrește, apreciind competențele pe care școala de atunci a reușit să le implementeze.

Nici secolul al XXI-lea nu poate face excepție pentru contemporanii lui care sunt preocupați să-și inventeze propria identitate. Se pare că, spre deosebire de contemporanii secolelor precedente, suntem mai grăbiți, nu avem atâta răbdare cu trecerea timpului, dorim „schimbări profunde și rapide”, cu o viteză a schimbărilor într-o creștere exponențială, creștere ce revoluționează toate domeniile, inclusiv instrucția și, îndeosebi, educația. Nu este exclus că, probabil, o viteză crescută favorizează apariția și a unor „derapaje pe măsură”, poate chiar mai profunde decât în alte „contemporaneități trecute”.

La fel și-n instrucție și educație, prezentul secolului al XXI-lea, ne propune o nouă pedagogie a unui demers didactic „integrat”, „centrat pe elev” și „inclusiv”, toate într-o abordare inter/transdisciplinară care să țină cont de posibilitățile reale ale elevului de a „performa”, de a deveni competent într-o societate a viitorului, așa cum noi contemporanii ne-o imaginăm, complexă și imprevizibilă (cum de fapt și-a imaginat tot timpul viitorul orice „contemporan” de-a lungul timpului).

Toate aceste temeri (probabil pe care le-au avut și alți contemporani ai secolelor trecute și care au o justificare istorică prin dispariția unor culturi și civilizații), au adus un nou concept în atenția omenirii, privind o nouă orientare a acțiunilor societății umane contemporane; spunem acum o orientare spre o dezvoltare durabilă; concept care am dori să nu aibă numai un rol de simbol politic.

La fel ca în orice domeniu al societății, și școala, după un derapaj prin care a „aruncat” peste graniță un număr imens de absolvenți valoroși, va trebui să-și reorienteze activitatea educativ-instructivă spre dezvoltarea durabilă a societății, dezvoltând elevilor abilități, deprinderi și competențe cu care absolvenții să poată participa în mod real la evoluția societății și, nu în ultimul rând, a educației. Evident că toate cele prezentate anterior nu pot fi realizate în absența cunoștințelor și aici școala are obstacole imense, ca urmare a raportului subunitar dintre timpul cu o curgere imuabilă aflat la dispoziția omului și cantitatea de informație existentă la un moment dat; cantitate de informație pe care, la comanda „contemporanilor”, cadrele didactice trebuie să o transforme în cunoștințe, atitudini, priceperi și deprinderi acumulate în „ghiozdanul” elevului. Raportul limitativ timp/achiziții aduce în fața instituțiilor de învățământ, ca probă hotărâtoare a competenței acestora, capacitatea de a selecta din noianul informațiilor existente la un moment istoric dat, pe acelea pe care tinerii în viața lor biologică vor avea timp să le transforme în competențe, cunoștințe, atitudini, priceperi și deprinderi pe care vor putea să le utilizeze efectiv în viața reală, fiindu-le necesare lor și urmașilor lor pentru ca societatea în care trăiesc să prospere, iar ei să prospere odată cu ea.

Timpul trecut este un bun pierdut, dacă nu l-ai trăit cum ai fi vrut...! Marea problemă de viață, pe care puțini pot să o rezolve, este că „nu știm ce trebuie să fi vrut” decât atunci când ni s-a epuizat „timpul ce ni s-a dat” și poate nici atunci. Un motiv al incapacității de a rezolva această problemă constă și în lipsa, pentru unii decidenți, a unui sistem de referință acceptabil, cu toate că el există. Acest sistem de referință este „axa timpului”, sistem în care indivizii trăitori ai momentului numai pentru ei sunt implacabil muritori; nemuritori sunt numai cei ce trăiesc pentru urmași și urmașii urmașilor lor.

Timpul, ca resursă epuizabilă pentru viața unui om, intervine drastic ca factor limitativ și nu-i mai permite individului să-l mai recupereze. Dacă l-a irosit, folosindu-l pentru achiziții inutile, este un bun pierdut; nu va putea să-l depună la bancă pentru a-l folosi mai târziu. Gestionarea eficientă a timpului ca resursă, ne obligă să avem o viziune pe termen lung asupra utilului și inutilului în instrucția și educația unui tânăr aparținând unei „societăți contemporane” ce se vrea prosperă. Procesul de identificare a utilului și inutilului este condiționat de existența unui sistem de referință, care nu poate fi altul decât „axa timpului” cu sensul: cauză în prezent – cu efect în viitor. „Contemporanii” hotărăsc pe termen lung soarta urmașilor, urmașilor lor. „Contemporanii” aleg: regresul comunității, în cel mai rău caz extincția ei, sau evoluția spre o dezvoltare durabilă.

În mod obiectiv, o școală normală va implementa acele cunoștințe și dezvolta, respectiv, forma mentalității, atitudini, abilități, priceperi și deprinderi valabile pe termen lung pentru a asigura sustenabilitatea dezvoltării societății.

Acest factor limitativ, timpul, ne atenționează că prin instrucție și educație nu este timp de a dezvolta competențe la voia întâmplării și nici de a acumula cunoștințe inutile în mod haotic și nici de a forma abilități și deprinderi ce nu contribuie la prosperitatea omenirii. Nici experimentele ratate nu sunt acceptabile pentru că timpul și oamenii nu mai pot fi recuperați; nu ne mai putem întoarce în timp să o luăm din nou de la capăt de unde s-a greșit.

Ca urmare, noua orientare în prezent, spre DEZVOLTARE DURABILĂ, se pare că ne oferă o soluție bună pentru viitorul omenirii.

Se subînțelege că dezvoltarea durabilă nu trebuie implementată prin noi generații de sacrificiu, ci printr-o convergență de acțiuni care să faciliteze dezvoltarea economică a societății în care tinerii în prezent și urmașii lor în viitor să-și găsească locul. Evident că tinerii, încă de pe băncile școlii, trebuie să cunoască toate constrângerile libertății spațiului în care trăiesc: respectul pentru semenul lor, indiferent de cultura acestuia, munca pentru prosperitate, protecția mediului și să devină competenți în aplicarea acestora

Pentru că, pentru prosperitatea individului și societății în prezent și în viitor, **EDUCAȚIA PENTRU DEZVOLTAREA DURABILĂ ESTE O NECESITATE; prin mentalitățile formate este vitală pentru dănuirea omenirii; prin înțelegerea problemele socio-economice individuale și colective pe termen lung va duce la formarea de competențe ce să-i permită să identifice soluții personale și colective sustenabile, adaptate la contextul actual și viitor.**

Educația pentru dezvoltare durabilă, la nivel conceptual, vine să corecteze un „derapaj” din trecut al educației și al instrucției, reorientând instrucția și îndeosebi educația pe un nou parcurs de învățare util, coerent și complet pentru succesul elevului ca adult într-o „contemporaneitate a lui” mai târziu pe „axa timpului”. Realizarea acestei corecții pe axa timpului este posibilă numai cu cadre didactice conștiente de deplasarea contemporaneității pe axă.

„Contemporaneitatea”, oricare ar fi ea, nu a găsit o variantă optimă a dezvoltării durabile, a fost și este deschisă pentru a recepta variante probabile, cu căderi, urmate de ridicări și progresie, pentru că timpul nu stă și „contemporaneitățile” se succed, în paralel cu viziunile corespunzătoare asupra „binelui social”. Cadrele didactice, contribuabile la acest bine social, nu pot rămâne indiferente și în afara acestor confruntări de idei cu consecințe majore asupra societății umane. Astfel, un simpozion pe această temă, ca deschizător de noi orizonturi de gândire, ca o redeschidere de energii autentice, constructive, ce vin din trecut spre viitor, este binevenit, cu un efect de formare continuă pe termen lung.

I. De ce dezvoltare durabilă?

„Criza prin care trece omenirea în acest început de secol nu se rezumă doar la probleme economice. Societatea actuală resimte o pierdere a valorilor spirituale și pare să împingă oamenii spre o viață automatizată, care înăbușește trăirea ... omul ajunge, poate mai repede ca oricând, să se întrebe care este rostul vieții sale.” (Teodor Nițu). Ca urmare, criza mondială actuală este un rezultat al unor evoluții economice și sociale generate de o insuficientă capacitate predictibilă a specialiștilor privind consecințele acțiunilor umane asupra viitorului planetei Pământ, din cauza unor mari deficiențe într-o educație pentru dezvoltarea durabilă a omenirii.

Schimbările din secolele trecute, realizate sub presiunea marilor descoperiri științifice, au produs mari distrugerii în culturile și civilizațiile populațiilor cu efecte care pun sub semnul întrebării, în timp, însăși dăinuirea omenirii. Presiunea acestor noutăți ale progresului a dus la transformări creatoare de noi nevoi și motivații în paralel cu dispariția altora; au apărut valori, iar alte entități și-au pierdut valoarea. Rapiditatea cu care aceste schimbări s-au derulat nu a mai permis demonstrarea validității și utilității acestora. În prezent, diverse organisme internaționale solicită o reevaluare a efectelor acestor transformări. Astfel, a apărut în politica mondială un nou concept, cel al dezvoltării durabile.

În mod firesc marile realizări în domeniile științei și tehnicii au indus și-n învățământ schimbările corespunzătoare, noi ierarhii ale valorilor, în paralel cu noi tehnologii educaționale. Numai cadrele didactice și-au păstrat oficial rolurile și funcțiile de coordonatori și catalizatori ai eforturilor educaționale. Ritmul schimbărilor însă a impus activității cadrelor didactice un dinamism sporit, o distributivitate extinsă față de problemele școlii și ale societății și o adaptare rapidă, personală și profesională, la permanentele noi solicitări determinate de funcționalitatea socială. Comanda politică și socială a momentului istoric respectiv impunea cadrelor didactice o permanentă activitate de reformare, în concordanță cu nevoile celorlalți parteneri sociali și la nivelul de performanță cerut de aceștia. Se impunea o anumită pregătire psihopedagogică, metodică și de specialitate care să promoveze anumite abilități, atitudini, mentalități, competențe etc. care, de multe ori, constituiau factori perturbatori ai echilibrului firesc, natural în care își derulau existența elevii și părinții.

Ideal ar fi fost ca toate aceste reformări să aibă un caracter anticipativ și util societății, încât:

- să conducă la realizarea unei dezvoltări durabile a societății;
- să anticipeze schimbările politico-sociale;
- să dezvolte competențele profesionale al personalului didactic, competențe de ordin declarativ, practic-aplicativ și contextual, cu utilitate la prezent și viitor;
- să formeze cadre didactice capabile de a realiza un demers didactic util elevilor în vederea obținerii succesului școlar și social, încât copiii să vină cu dragoste la școală din dorința de a deveni adulți responsabili, autonomi, de succes personal, utili societății și, ca urmare, mulțumiți, într-o comunitate prosperă.

Din punct de vedere istoric suntem din nou într-un moment când se redirecționează viitorul: Suntem în epoca în care se impune un nou concept „Dezvoltarea durabilă”, care, în mod firesc, va declanșa noi reforme în învățământ și societate.

Strategia de Dezvoltare Durabilă a Uniunii Europene (2001) și Noua Strategie de Dezvoltare Durabilă (2006) urmăresc, alături de Strategia de la Lisabona pentru creștere economică și locuri de muncă, să contribuie la o Europa mai prosperă, mai curată și mai corectă.

Tratatul Uniunii Europene prevede integrarea dezvoltării durabile în toate politicile europene, astfel încât acestea să contribuie de-o manieră integrată la îndeplinirea obiectivelor economice, sociale și de mediu.

Pe plan european s-a pornit la regândirea învățământului în sensul dezvoltării durabile a societății. În 2005, la Vilnius, miniștrii responsabili cu educația și cu mediul din țările UNECE (United Nations Economic Commission for Europe) printre care și România, au adoptat, într-o întâlnire la nivel înalt,

Strategia UNECE pentru Educația pentru Dezvoltare Durabilă. La întâlnire a fost lansat și Deceniul Națiunilor Unite de Educație pentru Dezvoltare Durabilă.

„Viziunea noastră asupra viitorului este a unei regiuni care promovează valori comune precum: solidaritatea, egalitatea și respectul reciproc dintre oameni, țări și generații. Este o regiune caracterizată prin dezvoltare durabilă, vitalitate economică, justiție, coeziune socială, protecția mediului și managementul resurselor naturale, astfel încât să satisfacă nevoile generației prezente fără compromiterea capacității viitoarelor generații de a-și satisface nevoile. Educația, pe lângă faptul că este un drept al omului, este o premisă pentru obținerea dezvoltării durabile și un instrument esențial pentru o bună administrare, pentru adoptarea unor decizii în cunoștință de cauză și promovarea democrației. De aceea, educația pentru o dezvoltare durabilă poate ajuta să transforme perspectiva noastră în realitate. Educația pentru dezvoltare durabilă dezvoltă și îmbunătățește capacitatea indivizilor, a grupurilor, a comunităților, organizațiilor și a țărilor de a, gândi și a acționa în favoarea dezvoltării durabile. Ea poate genera o schimbare în mentalitățile oamenilor, potențând capacitatea acestora de a crea o lume mai sigură, mai sănătoasă și mult mai prosperă, îmbunătățind astfel calitatea vieții. Educația pentru o dezvoltare durabilă oferă o abordare critică, un grad sporit de conștientizare și puterea de a explora și dezvolta noi concepte, viziuni, metode și instrumente.” (citată din *Strategia UNECE pentru Educația pentru Dezvoltare Durabilă adoptată la Întâlnirea la nivel înalt a miniștrilor mediului și educației de la Vilnius, Lituania, ONU, 2005.*)

Strategia UNECE reprezintă un instrument practic pentru promovarea dezvoltării durabile prin intermediul educației. La Vilnius, a fost adoptat totodată cadrul de implementare al strategiei și a fost înființat un comitet de conducere și un grup de experți pentru indicatori pentru coordonarea și revizuirea implementării strategiei.

Obiectivul strategiei este de a încorpora temele cheie ale dezvoltării durabile în toate sistemele de educație. Aceste teme includ o varietate de subiecte, precum eradicarea sărăciei, pacea, etica, democrația, justiția, securitatea, drepturile omului, sănătatea, echitatea socială, diversitatea culturală, economia, protecția mediului, managementul resurselor.

Deceniul 2005 – 2014 a fost declarat Deceniul Națiunilor Unite de Educație pentru Dezvoltare Durabilă, fapt ce subliniază importanța mondială a acestui demers didactic cu un impact profund asupra culturii contemporane și are drept obiectiv general integrarea principiilor, valorilor și practicilor specifice dezvoltării durabile în toate aspectele educației și învățării, cu scopul de a încuraja modificările de comportament care să ducă la crearea unui viitor durabil în ceea ce privește integritatea mediului, viabilitatea economică și o societate dreaptă pentru generația actuală și cele viitoare.

II. De ce dezvoltare durabilă a României?

„Trăim într-o lume cu o mie de posibilități sau niciuna. O lume în care am ajuns să uităm cine suntem. Trebuie să începem cu noi, să redescoperim ce-i al nostru. Valorile, tradiția, cărțile cu care am crescut.” (M. Pâslaru)

Într-adevăr, în ultimii ani, preocupați de diversele integrări în diverse culturi, s-a uitat de propria noastră cultură, de propriile noastre idealuri, încât s-a reușit implementarea unui haos cultural cu pseudo-nevoile și pseudo-valorile corespunzătoare care vor asigura un viitor dificil și nesigur generațiilor viitoare.

Fără a avea pretenția epuizării listei cu dificultățile cu care se confruntă în prezent societatea românească, din lunga listă identificăm câteva cu consecințe majore:

- o scădere drastică a populației tinere, apte de muncă și o scădere a calității pregătirii profesionale a acestora;
- un atac cultural și economic fără precedent asupra satelor, ce pune în pericol însăși existența acestora;
- o agresiune pseudo-culturală de o forță nimicitoare, creatoare de haos cultural ce duce la dispariția culturii autohtone, la pierderea specificului societății carpato-danubiano-pontice, degringoladă morală, prăbușire economică și sărăcie;
- transformarea mediului înconjurător de multe ori într-un coș de gunoi, cu resturi nereciclabile, ce pun în pericol însăși existența vieții în biotopul respectiv, ca urmare a transformărilor ireversibile a ecosistemelor;
- o criză morală a locuitorilor acestui spațiu geografic, fără precedent în istorie.

O mare parte dintre aceste dificultăți au fost inexistente în obștile autohtone, într-un trecut destul de apropiat, datorită unei dezvoltări culturale durabile cu un rol stabilizator și benefic în funcționarea sistemului social și economic, îndeosebi în mediul rural. „Analiza visurilor i-a arătat lui Jung că inconștientul nostru este bântuit de teme mitologice, de zei și de diavoli, de uriași, de magicieni, de strigoi. Aceste imagini, pe care Jung le numește **arhetipuri**, se regăsesc în toate religiile primitive, în poveștile cu zâne, în legendele tuturor folclorurilor. Astfel, inconștientul nostru ar fi cufundat <<în sufletul colectiv istoric>>. El ar moșteni aceste imagini ancestrale, venite din cele mai îndepărtate epoci și care, de la

nașterea noastră, ar fi prezente în fiecare dintre noi. Inconștientul nostru ar purta urmele nu numai ale conflictelor pe care le-am trăit în copilăria noastră personală, dar și ale angoaselor celor mai îndepărtate ale omenirii în cursul istoriei sale.” (A.Vergez, D.Huisman, *Curs de filozofie*, Ed. Humanitas, 1995). „Din moment ce nu există colectivitate fără mental colectiv și fără concluzii reflexive, înseamnă că nu există societate fără cultură. Cultura generează obiceiuri sau uzanțe care au un rol social precis și important în <<funcționarea>> sistemului social total... între indivizi ca personalități, actori sociali și societate, cultura este placa turnantă sau placenta care leagă cele două categorii... Sociologic, cultura trebuie considerată ca unul dintre cei mai importanți factori de progres ai unei societăți” (G.Cornuțiu, *Sociologie pentru medicină*, Ed.Universității din Oradea, 2008). Evident, și cultura noastră este adânc și puternic înregistrată în mentalul colectiv și cel individual; cultura autohtonă a fost însușită și învățată în decursul istoriei ca fiind cea mai eficientă formă de adaptare la mediu; de aici rezultă firescul procesului instructiv-educativ de a-l orienta pe drumuri cunoscute bătătorite ale propriei culturi, pentru a nu se consuma în eforturi zadarnice și fără utilitate. Ceea ce s-a întâmplat în ultimii ani este rezultatul firesc a unor încercări de reformare greșite ce au iritat prin consecințe: părinții, elevii, cadrele didactice și societatea. Zădărnicia eforturilor este clar dovedită prin rezultatele instructive și educative. La ce a dus acest haos cultural este relevant prin rezultatele evaluărilor externe. „Evaluarea realizată în 2006 după metodologia Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) în sistemul PISA (Programme for International Student Assessment) pentru performanța generală a tinerilor de 15 ani, situează România pe locul 47 (47 la științe, 48 la lectură și 45 la matematică) din 57 de țări participante, 53,5%, 30 din elevii români fiind sub nivelul alfabetizării funcționale. Mediocritatea rezultatelor este mai îngrijorătoare prin raportare la evaluarea PISA din anul 2000, față de care se înregistrează o scădere a performanțelor școlare.” (*Proiect, Strategia integrată de dezvoltare a resurselor umane din perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți, 2009-2020*). „Dintre statele UE, România e pe ultimul loc.” (M. Covaci, *Gândul*, 06.12.2007).

Cauza acestor performanțe se regăsește în haosul cultural care a atins și sistemul de învățământ, producând confuzii, bulversări și frustrări, confirmate printr-un anumit profil al absolventului, cu anumite mentalități, atitudini și comportamente. „Absolvenților de învățământ preuniversitar le lipsesc deprinderi de muncă intelectuală autonomă, disciplinată, consecventă, deficitare fiind și aspectele atitudinale, ori legate de curiozitatea de a ști, de interesul de a face mai mult, ca investiție strategică în sine, de a se autoorganiza și a valorifica eficient, pentru sine, resursele avute la dispoziție. Din păcate, aceeași situație se perpetuează nu numai în sistemul formal, dar și la locul de muncă, ori în cadrul non și informal.” (*Proiect, Strategia integrată de dezvoltare a resurselor umane din perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți, 2009-2020*) cu consecințe precum:

- în învățământul superior intrări de slabă calitate, scăderea stachetei exigențelor, ieșiri de slabă calitate care intră în sistemul preuniversitar (cadrele didactice), ceea ce determină o calitate mai slabă a actului didactic ș.a.m.d.;

- la locul de muncă, angajați care vor lucra conform pregătirii în această nouă cultură a mentalităților, atitudinilor și comportamentelor contraproductive, ce vor frâna, pe cât posibil, buna funcționare a acestora.

Este evident că în prezent este nevoie de o altă educație; rezultatele instructiv educative ale prezentului și criza economică nu ne mai dau timp de stagnare în starea de haos cultural.

România dorește „reducerea cât mai rapidă a disparităților de dezvoltare socio-economică față de statele membre ale UE. ... România dispune de resurse naturale abundente. Acest lucru reflectă moștenirea unică a României și justifică astfel nevoia și bazele unei dezvoltări durabile, astfel încât aceste resurse să poată fi folosite eficient și efectiv în beneficiul generațiilor viitoare.” (*Planul național de dezvoltare 2007-2013*, Guvernul României, Decembrie 2005).

Noi am trăit un experiment nefericit al bulversării culturale, de aceea re-implementarea conceptului de dezvoltare durabilă în România – cu respectarea specificului cultural autohton - este o șansă unică de diminuare a efectelor factorilor culturali perturbatori și de trecere spre o bunăstare economică a societății.

III. De ce dezvoltare durabilă a României – în context european?

România este europeană din multe puncte de vedere:

- istoric, istoria noastră este legată de istoria Europei. Acest spațiu carpato-danubiano-pontic este unul dintre leagănele poporului european, iar Dunărea este calea de comunicație ce a unit acest spațiu geografic;

- geografic, România este așezată aproape în centrul Europei;

- cultural, elemente ale culturii și spiritualității spațiului carpato-danubiano-pontic le găsim răspândite în toată Europa;

- economic, suntem parte a Uniunii Europene. O mare parte dintre resursele naturale, din capitalul societăților comerciale și bancare aparțin unor companii străine;

- populațional, o mare parte din forța de muncă a României se află distribuită prin diverse țări europene;

- politic, suntem parte a Uniunii Europene. Nu se poate realiza o dezvoltare durabilă a UE, dacă părți din UE rămân în urmă;

Cu toate că suntem parte a UE, nu trebuie să uităm că ne învecinăm cu o altă mare putere europeană și asiatică, Comunitatea Statelor Independente, ceea ce ne îndreptățește să dorim să avem o dezvoltare durabilă.

IV. De ce educație pentru dezvoltare durabilă a României – în context european?

Dacă până nu demult tradițiile ne asigurau dezvoltarea durabilă a societății românești, prezentul, ca urmare a haosului cultural și a evoluției științei și tehnicii, a lăsat tradițiile în uitare, efectul lor benefic fiind de multe ori disprețuit.

Școala este în prezent cea care poate repara greșelile făcute prin procesul instructiv educativ anterior, calitatea, eficiența și utilitatea procesului instructiv educativ al școlii, a culturii educaționale la un moment istoric dat pentru societatea românească fiind de altfel obiectiv oglindită prin:

- dezvoltarea economică a societății românești;
- moralitatea și evoluția moralității comunităților;
- abilitățile și deprinderile practice ale indivizilor de a acționa în sensul dezvoltării durabile a societății.

Succesul unei dezvoltări durabile este condiționat de voința poporului respectiv de a și-o realiza. Pentru aceasta cetățenii trebuie educați, conștientizați de importanța și necesitatea asigurării unui mediu sănătos, sigur, propice atât existenței vieții în prezent, cât și pentru generațiile viitoare.

Este nevoie să fie reînșuite cunoștințe și competențe privind dezvoltarea durabilă, încât individul să devină competent și încrezător, sporindu-i oportunitățile de acțiune pentru o viață productivă și sănătoasă, în armonie cu natura și cu preocupările pentru valorile sociale (reducerea sărăciei, îndatoririle cetățenești, pacea, etica, responsabilitatea, în contextul local și global, democrația și guvernarea, justiția, securitatea, drepturile omului, sănătatea, egalitatea dintre sexe, diversitatea culturală, dezvoltarea rurală și urbană, economia, modelele de producție și de consum, responsabilitatea civică, protecția mediului, managementul resurselor naturale și diversitatea biologică și a naturii).

Este de dorit ca jaloanele Educației pentru dezvoltare durabilă în România, ce vor urmări creșterea calității procesului instructiv-educativ, să fie adaptate specificului autohton prin:

- creșterea interesului față de problemele actuale ale societății românești prin dezvoltare profesională în vederea atingerii performanțelor cerute de societate, de Asociația Patronatelor și a celorlalți parteneri sociali care investesc în învățământ.
- promovarea în educație a primatului interesului național și a principiului subsidiarității;
- progres profesional continuu și de durată, concretizat prin performanțe și competențe utile autohtonilor, ce să țină pasul cu nevoile societății. Valorificarea potențialului intelectual în folosul societății românești;
- stimularea interesului cadrelor didactice și elevilor pentru Dezvoltări durabile ale societății (DDR) și Educației pentru dezvoltare durabilă a societății (EDDR).
- acumularea de cunoștințe și competențe privind dezvoltarea durabilă, făcându-le mai competente și încrezătoare, sporindu-le oportunitățile de acțiune pentru o viață productivă și sănătoasă, în armonie cu natura și cu preocupările pentru valorile sociale;
- stimularea cercetării științifice în rândul elevilor și cadrelor didactice prin: stimularea interesului pentru cunoașterea mediului înconjurător; stimularea creativității elevilor și a cadrelor didactice prin realizarea de lucrări, activități, proiecte etc. pe teme privind DDR și EDDR; îmbunătățirea nivelului de cunoaștere a conceptelor de DDR și EDDR;
- conștientizarea părinților și a comunității de calitatea muncii desfășurate de elevi și cadrele didactice privind DDR și EDDR; realizarea unor schimburi de idei între elevi, cadre didactice din diferite unități de învățământ din țară.
- conștientizarea părinților și a comunității de problemele majore ale epocii actuale: reducerea sărăciei, îndatoririle cetățenești, pacea, etica, responsabilitatea, în contextul local și global, democrația și guvernarea, justiția, securitatea, drepturile omului, diversitatea culturală, sănătatea, egalitatea dintre sexe, dezvoltarea rurală și urbană, economia, modelele de producție și de consum, responsabilitatea civică, protecția mediului, diversitatea biologică și a naturii, managementul resurselor.

Ca de nenumărate ori în trecut, cadrele didactice se află în fața unor noi comenzi sociale ce le impun o nouă *profesionalizarea a carierei didactice* prin alte activități de formare care să reformeze demersul didactic având în vedere jaloanele:

➤ O însușire temeinică, teoretică și practică, a conceptului de dezvoltare durabilă, a proceselor de dezvoltare durabilă și, în special, a aspectelor de dezvoltare durabilă la locul de muncă, precum și a aspectelor specifice domeniului lor de activitate, să fie eficienți și un model de urmat.

➤ O nouă pregătire psihopedagogică, metodică și de specialitate (revizuirea metodelor de predare-învățare- evaluare) având în vedere obiectivele dezvoltării durabile.

➤ Înțelegerea rolului parteneriatului dintre școală și comunitate, necesitatea adaptării curriculum-ului la nevoile comunității locale, a implicării reale în funcționarea și dezvoltarea serviciului educațional, a asumării, de către autoritățile locale, a responsabilității privind furnizarea de servicii educaționale.

➤ Utilizarea în procesul de predare-învățare a resurselor educaționale locale, învățarea modului cum să fie descoperite și utilizate eficient. Asigurarea coerenței între materialele didactice folosite în educația formală și cele folosite în educația non-formală, asigurarea relevanței acestora din perspectiva dezvoltării durabile, precum și obținerea lor facilă la nivel local.

➤ O bună cunoaștere în ceea ce privește dezvoltarea durabilă de către toți partenerii educaționali, conștientizarea acestora de efectele deciziilor ce contravin unui proces de dezvoltare durabilă și convingerea să urmeze principiile dezvoltării durabile. Sprijinirea activităților de educație informală și non-formală pentru dezvoltare durabilă.

➤ Formarea motivației pentru implicarea în viața socială a comunității ca domeniu relevant pentru a-și utiliza pregătirea profesională în practică extrașcolară. Manifestarea inițiativei și a disponibilității de a aborda spre rezolvare sarcini ale comunității, situații cotidiene sau probleme practice în care să-și pună în valoare competențele.

➤ Dobândirea de:

- abilități cu caracter social (cultivarea și dezvoltarea unor aptitudini și atitudini socio-profesionale optime, schimbarea mentalităților, colaborarea cu comunitatea într-o manieră care să fie acceptată de comunitate care să conducă la dezvoltarea durabilă a comunității și în creșterea încrederii în școală, încurajarea autorefecției și dezvoltării profesionale);

- abilități cu caracter școlar, ce să conducă la încurajarea autorefecției și dezvoltării profesionale a elevilor. Competențe constructiv-creative, constructiv – acționale; cerute de comanda socială a momentului istoric actual.

Este mai mult decât evidentă importanța comunicării la clasă și în societate în acest moment istoric al implementării Dezvoltării durabile. Comunicarea va eșua, dacă noi, cadrele didactice, vom dovedi că: scopul acțiunilor noastre este de a distruge cultura educabililor și a societății în care trăiesc pentru a-i face sclavii altor culturi; și că la nivel de clasă și școală ne lipsește unitatea de acțiune, în lipsa unei culturi educaționale la nivel de școală – ca parte a culturii autohtone.

Într-un final, care de fapt nu este final, ci un deschizător de noi abordări ale demersului didactic într-un sistem de referință implacabil „axa timpului” cu „...omu-i schimbător, /Pe pământ rătăcitor,” dar dornic de a fi nemuritor prin „binele” lăsat urmașilor, urmașilor lui., se poate afirma că Educația pentru dezvoltarea durabilă (EDD) este un mare pas în formarea cadrelor didactice, care să ofere elevilor lor un parcurs de învățare util, coerent și complet; relevant prin prosperitatea societății și a membrilor ei.

Așteptările dorite de la simpozion, ca proces de formare continuă, sunt vizibile și cuantificabile:

➤ **pentru cadrele didactice**

- în creșterea numărului de cadre didactice care să poată:

- răspunde nevoilor actuale și viitoare ale elevilor și ale comunității în care lucrează;

- să-și adapteze demersul didactic la contextul socio-economic și cultural al comunității lor;

- să aibă inițiative, schimburi de bune practici și diseminarea rezultatelor muncii lor;

- să găsească soluții de dezvoltare durabilă în adaptarea școlilor la așteptările societății, și la pregătirea elevilor pentru o muncă ce să le asigure prosperitate.

➤ **pentru elevi:**

- elevii să devină cetățeni mai conștienți de realitățile înconjurătoare, activi pentru rezolvarea lor și creativi prin soluțiile propuse;

- șanse crescute de a devenii productivi și prosperi în propria țară;

- reducerea numărului de cetățeni expatriați.

➤ **pentru școală și comunitate:**

- curriculum la decizia școlii, curriculum al comunității;

- un nou statut al cadrelor didactice în comunitate, oameni utili comunității.

Profesor Laurențiu Jude
Colegiul Național „Horea, Cloșca și Crișan” Alba Iulia